

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

ISBN 978-617-8430-05-4

© НУ «Одеська юридична академія, 2024
© Автори статей, 2024

Зміст

ПРИВІТАННЯ ПРЕЗИДЕНТА НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ» АКАДЕМІКА С. В. КІВАЛОВА.	22
--	----

СЕКЦІЯ 1. ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ, ФІНАНСОВОГО ПРАВА

<i>Ківалов Сергій Васильович</i> СПІВВІДНОШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОВИХ ЗАХОДІВ ІЗ СУМІЖНИМИ КАТЕГОРІЯМИ.	24
<i>Тодошак Олег Володимирович</i> ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА ЯКІСТЬ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ НУ «ОЮА»).	26
<i>Біла-Тіунова Любов Романівна</i> ОКОЕМІ АСПЕКТИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ.	29
<i>Білоус-Осінь Тетяна Ігорівна</i> ПРАВОВА ПРИРОДА АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ.	32
<i>Голоядова Тетяна Олексіївна</i> ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПОДАТКОВИХ ПЕРЕВІРОК В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	34
<i>Даниленко-Негара Юлія Сергіївна</i> ЩОДО ПИТАННЯ ЕТИЧНИХ СТАНДАРТІВ ПОВЕДІНКИ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	36
<i>Закаленко Олена Василівна</i> ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ЕФЕКТИВНОГО СУДОВОГО ЗАХИСТУ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ	38
<i>Козачук Діана Анатоліївна</i> МОРАЛЬНІ ЗАОХОЧЕННЯ ЯК МЕТОД СТИМУЛЮВАННЯ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ.	41
<i>Маслова Яна Іванівна</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ КОМПЕТЕНЦІЇ КОМПЕТЕНЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ	44
<i>Негара Родіон Віталійович</i> ПОСАДОВІ ОСОБИ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА В АНТИКОРУПЦІЙНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ	46
<i>Неугодніков Андрій Олександрович</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	48
<i>Осадчий Анатолій Юрійович</i> ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ НОРМ, ЯКІ ВСТАНОВЛЮЮТЬ АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕДУРИ, В СИСТЕМІ ПРАВА	50
<i>Панфілов Олег Євгенович</i> ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ ІТ-КОМПАНІЙ.	52
<i>Сандул Яна Миколаївна</i> НАЧАСНІ ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.	55
<i>Сідор Михайло Іванович</i> БЮДЖЕТНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ	56
<i>Слободянюк Марина Анатоліївна</i> ПУБЛІЧНІ ПОСЛУГИ, ЩО НАДАЮТЬСЯ ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.	59
<i>Стрельников Андрій Вікторович</i> ПРОБЛЕМИ ВІДНЕСЕННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ДО СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	61
<i>Фролова Євгенія Ігорівна</i> ЩОДО СУТНОСТІ ЗАХОДІВ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРИМУСУ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ.	63
<i>Манчул Марія-Діана Дмитрівна</i> НАУКОВІ ПОГЛЯДИ НА ПРАВОВУ ПРИРОДУ ФОНДУ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДЛЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ . . .	66
<i>Назарчук Анастасія Валеріївна</i> ДО ПИТАННЯ СУТНІСНО-ПОНЯТІЙНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ.	68
НЕОДНОРІДНІСТЬ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ ОЦІНЮВАЧІВ ТА ЕКСПЕРТІВ	70
<i>Новак Анастасія Олександрівна</i> ПРОБЛЕМИ ДОСУДОВОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВОГО СПОРУ	73
<i>Піть Ігор Юрійович</i> ПРОБЛЕМА ОКРЕСЛЕННЯ СУБ'ЄКТНОГО СКЛАДУ ВІЙСЬКОВИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ. . . .	75
<i>Пономаренко Віталій Віталійович</i> НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ ЯК РОЗПОРЯДНИК БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ	78

Осадчий Анатолій Юрійович
Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ НОРМ, ЯКІ ВСТАНОВЛЮЮТЬ АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕДУРИ, В СИСТЕМІ ПРАВА

Категорія адміністративних процедур є відносно новою для науки адміністративного права та такою, що не набула сталого змістовного навантаження. Адміністративні процедури виступають внутрішньою формою буття такого різновиду публічно-владної діяльності, як публічне адміністрування, що спрямована на реалізацію його правових форм, як зовнішнього результату владного впливу. Адміністративні процедури охоплюють як зовнішню так і внутрішню-організаційну діяльність суб'єктів публічної адміністрації, регламентуючи як порядок прийняття нормативно-правових актів публічного адміністрування, так і реалізацію інших його правових форм. Саме такий підхід до розуміння змісту адміністративних процедур послідовно обстоюється представниками одеської школи адміністративного права [1–5].

Протягом останнього часу відбулися суттєві зміни у правовому регулюванні адміністративних процедур, насамперед через прийняття базових законодавчих актів, якими регулюються процедурні правовідносини у публічному адмініструванні – Закону України «Про адміністративну процедуру» та Закону України «Про правотворчу діяльність» (у тій його частині, яка стосується прийняття підзаконних нормативно-правових актів). Подальша систематизація законодавства про адміністративні процедури передбачає переробку великого масиву нормативно-правових актів із різним вмістом норм, якими регулюються адміністративні процедури, з метою імплементації положень наведених загальних законодавчих актів у нормативно-правових актах, якими конкретизуються певні особливості діяльності окремих суб'єктів публічного адміністрування в окремих сферах.

Систематизація законодавства про адміністративні процедури у свою чергу поживає дискусію щодо місця норм, якими визначаються адміністративні процедури, у системі права. У науці адміністративного права це питання залишається дискусійним та малодослідженим. А. М. Школик, характеризуючи існуючий стан розвитку адміністративно-процедурного права, зазначає, що воно «до цього часу залишається на етапі становлення, а також предметом наукової дискусії, що нерідко переходить у полеміку серед вітчизняних адміністративістів. Адміністративно-процедурне право у кращому разі вважають підгалуззю адміністративного права, переважно ж – його інститутом або взагалі його «забувають» у навчальних програмах українських університетів» [6, с. 31].

При виокремленні адміністративно-процедурного права як підгалузі у межах адміністративного права у спеціальній літературі наголошується на тому, що норми цієї підгалузі пронизують практично усі суспільні відносини, які регулюються адміністративним правом [1, с. 23], звертається увага на тісний зв'язок матеріальних та процедурних адміністративних норм [7, с. 28], вказується на його сутність, місце і роль [8, с. 174], констатується трансформація у підгалузь внаслідок суттєвого розширення предмета правового регулювання за рахунок появи нових суспільних відносин [9, с. 60].

При розгляді адміністративно-процедурного права як інституту адміністративного права звертається увага на центральне місце цього інституту в системі цієї галузі права [10, с. 139], стверджується про притаманність йому загальних рис інституту права, як-то: «видова однорідність (хоча це спірно) соціального змісту; відносна нормативна самостійність; стійкість і автономність функціонування (але на іншому рівні, ніж галузь права; інститут є її підсистемою); відособленість від інших інститутів права; специфічність засобів правового регулюван-

ня; наявність у змісті загальних положень і єдиних принципів; формування загальних понять у власних межах» [11, с. 141].

Вбачається, що останнє твердження в цілому вірно описує місце адміністративно-процесуального права у системі права, проте потребує певної деталізації з урахуванням специфіки регулювання численних процедурних відносин у публічному адмініструванні. Реалізація повноважень суб'єктів публічної адміністрації забезпечується значною кількістю адміністративних процедур, відмінних як за змістом так і за деталізацією. Суттєвим кроком на шляху до уніфікації діяльності суб'єктів публічного адміністрування щодо розгляду і вирішення адміністративних справ стало набрання чинності Законом України «Про адміністративну процедуру», яким запроваджено загальні принципи і правила для їх вирішення (загальна адміністративна процедура). Проте, навіть запровадження загальної адміністративної процедури не виключає існування великого масиву спеціальних правил, які відображають специфіку стосовно розгляду тих чи інших різновидів адміністративних справ. Такі особливості обумовлюються, насамперед, специфікою самих питань, для вирішення яких вони призначені та тими правовими нормами та інститутами, реалізація яких і дозволяє суб'єктам публічного адміністрування здійснювати свій владно-організуючий вплив на конкретні життєві ситуації.

Наведена детермінованість процедурних норм дозволяє зробити висновок про похідний характер значної кількості норм, якими встановлено як відповідні процедури, так і особливості загальної адміністративної процедури, від правових інститутів та норм, на реалізацію приписів яких у відповідних правових формах спрямовано адміністративні процедури процедури та тісний зв'язок між згаданими нормами. Отже, можна погодитися, що «адміністративне право й адміністративні процедури є невіддільними один від одного елементами, які відображають двоєдину структуру, що втілює, відповідно, форму та зміст. Фактично процедура є структурним оформленням прийнятих рішень норм матеріального права» [12, с. 59]. Усі ці правові норми «настільки тісно переплетені між собою в механізмі правового регулювання, що відрив їх одне від одного вважається не просто недоцільним, а й неможливим» [1, с. 24].

При цьому, норми, які визначають адміністративні процедури, належать не тільки до різних інститутів галузі адміністративного права, а й можуть мати іншу галузеву належність. До таких процедурних норм належать, наприклад, правила, якими врегульовано процедуру адміністративного оскарження платниками податку рішень відповідних контролюючих органів, що визначена Податковим кодексом України (ст. 56). Пояснюється це тим, що хоча в регулюванні відносин публічного адміністрування, у тому числі й процедурних, провідна роль належить галузі адміністративного права, публічне адміністрування перебуває в органічній єдності з правом у цілому, з усією системою його галузей.

З огляду на наведене слід критично ставитися до об'єднання усіх процедурних норм у межах адміністративно-процедурного права як складової (підгалузі або інституту) галузі адміністративного права. Вбачається, що вести мову про адміністративно-процедурне право слід тільки як про сукупність загальних норм та правил, що стосуються усього масиву або більшості адміністративних процедур. Саме ці норми й складатимуть адміністративно-процедурне право (право адміністративних процедур), як складову галузі адміністративного права, його інститут. Натомість норми, якими встановлено конкретні процедури, або особливості розгляду і вирішення певних адміністративних справ у загальній адміністративній процедурі, належатимуть тим правовим інститутам, на реалізацію приписів яких вони спрямовані.

Список використаних джерел

1. Картузова І. О., Осадчий А. Ю. Адміністративно-процедурне право : навч.-метод. посіб. / Одес. нац. юрид. акад. Одеса : Юрид. літ., 2008. 288 с.
2. Козачук Д. А. Заохочувальні адміністративні процедури : дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2010. 202 с.

3. Фоміч Г. Ю. Адміністративні процедури у публічній службі України : дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2010. 224 с.
4. Osadchyi A. Yu., Zakalenko O. V. Administrative procedures: essence and varieties. *Public administration under modern conditions: concept, features, challenges* : collective monograph. Riga : Baltija Publishing, 2020. P. 131–145.
5. Большакова О. В., Закаленко О. В. Класифікація як метод наукового дослідження адміністративних процедур: поняття, мета, застосування. *Juris Europensis Scientia*. 2021. Вип. 3. С. 61–66.
6. Школик А. М. Адміністративно-процедурне право: ідея та реалізація. *Lex portus*. 2017. № 5 (7). С. 30–40.
7. Миколенко О. І. Місце адміністративного процедурного права в системі юридичних знань та системі права України : автореф. дис ... дра юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2011. 40 с.
8. Шарая А. А. Адміністративно-процедурне право як підгалузь адміністративного права. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 2. С. 171–175. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2019/47.pdf.
9. Колпаков В. К., Шарая А. А., Галіцина Н. В. «Адміністративна процедура» як базова категорія для з'ясування сутності адміністративно-процедурного права. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Юридичні науки*. 2021. Т. 32 (71), № 4. С. 55–62.
10. Бойко І. В. Зміст і структура навчальної дисципліни «Загальна адміністративна процедура». *Адміністративна процедура: конституційні засади та європейські орієнтири* : зб. наук. ст., тез доп. та повідомл. за матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 27 черв. 2022 р.) / Нац. юрид. унт ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2022. С. 138–144.
11. Бойко І. В., Зима О. Т., Соловійова О. М. Адміністративна процедура як інститут адміністративного права. *Питання адміністративного права*. Харків, 2018. Кн. 2 / відп. за вип. Н. Б. Писаренко. С. 140–150.
12. Братель С. Г. Місце адміністративної процедури в структурі права. *Вісник Запорізького національного університету*. 2015. № 1 (I). С. 57–63.

Ключові слова: публічне адміністрування, адміністративні процедури, адміністративно-процедурне право, право адміністративних процедур, правове регулювання адміністративних процедур.

Keywords: public administration, administrative procedures, administrative procedure law, law of administrative procedure, legal regulation of administrative procedures.

Панфілов Олег Євгенович

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права, кандидат юридичних наук, доцент*

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ ІТ-КОМПАНІЙ

З кожним роком зростає інтерес до ІТ компаній. Ці компанії стають все більш важливою частиною світової економіки, відіграючи ключову роль у створенні нових технологій, робочих місць і ринків. З цим зростає і попит на фінансування стартапів.

ІТ компанії мають доступ до різних методів фінансування, таких як венчурний капітал, краудфандінг, ангельські інвестори, державні гранти, і багато інших. Кожен з цих методів має свої правові аспекти та ризики.

Всі методи фінансування стартапів супроводжуються правовими ризиками та особливостями оподаткування, такими як інтелектуальна власність, договори з інвесторами, регулювання фінансового ринку тощо.